

รูปแบบการถ่ายทอดความรู้

ภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญของการถ่ายทอดความรู้

วจนภาษา

อวจนภาษา

วัฒนธรรมมุขปาฐะ
วัฒนธรรมลายลักษณ์

รูปแบบการถ่ายทอดความรู้ในสังคมดั้งเดิม

ซึ่งเป็นวัฒนธรรมมุขปาฐะ

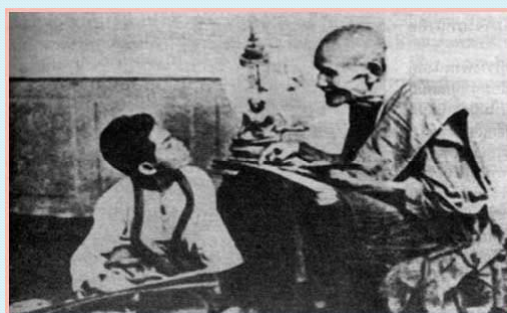
ความรู้ในวัฒนธรรมมุขปาฐะเป็นความรู้ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน
ทั้งที่เป็นการดำรงชีวิต ความคิดความเชื่อ-ศาสนา
เรื่องเล่าต่างๆ

- บอกเล่าด้วยปาก
- การสาธิตหรือแสดงให้ดู
- การแสดง
(มีทั้งที่เป็นขับร้อง เรื่องเล่า นาฏกรรม ละคร ฯลฯ)
- พิธีกรรม

ความรู้ที่ผ่านลายลักษณ์ในวัฒนธรรมมุขปาฐะ

ลายลักษณ์มีมานานนับพันปี แต่การถ่ายทอดความรู้
สู่วงกว้างจะผ่านผู้รู้

- ทางศาสนา (พระเป็นศูนย์กลาง ใช้การเทศน์)
- ทางโลก (ผู้ชำนาญการบางด้าน เช่น หมอทำนาย
หมอยา ฯลฯ มีตำรา แต่มีได้เฉพาะบางคน และเป็นความลับ
บางครั้งจึงต้องบันทึกความรู้เป็นรหัสลับ ส่งต่อเฉพาะคน)

ธรณีณีนี้ เป็นพยาน
 เราก็คิษย์มีอาจารย์ หนึ่งบ้าง
 เราผิดท่านประหาร เราชอบ
 เราบ่ผิดท่านมล้าง ดาบนี้คืนสนอง
 ศรีปราชญ์ ?

ครูพักลักจำ

รูปแบบการถ่ายทอดความรู้ในโลกสมัยใหม่
 ซึ่งเป็นวัฒนธรรมลายลักษณ์

ความรู้ในวัฒนธรรมลายลักษณ์เน้นความรู้ที่เป็น วิชาการ
 แม้เป็นความรู้ที่ไม่เป็นวิชาการก็พยายามจัดระบบระเบียบ
 ตามแบบวิชาการ

การศึกษาแยกเป็น

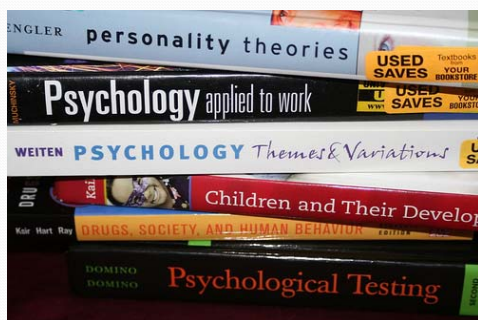
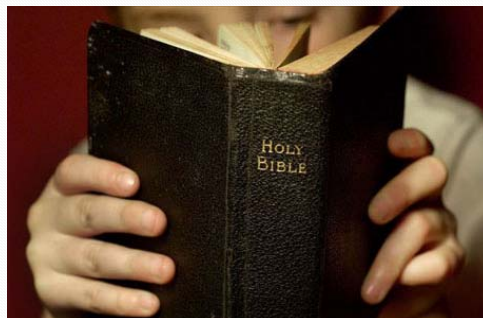
1. การศึกษาแบบเป็นทางการ
(การศึกษาในระบบโรงเรียน)
2. การศึกษาแบบไม่เป็นทางการ
(การศึกษานอกระบบโรงเรียน)

- ผ่านหนังสือ ตำรา
- การสาธิตหรือแสดงให้ดู ทำให้เป็นขั้นตอน (สารคดี)
- การแสดง
(มีทั้งที่เป็นขับร้อง เรื่องเล่า นาฏกรรม ละคร ฯลฯ
ภาพยนตร์ ภาพยนตร์สารคดี ฯลฯ)
- พิธีกรรม (บทบาทลดลง)

ความรู้ที่ผ่านมุขปาฐะในวัฒนธรรมลายลักษณ์

การถ่ายทอดความรู้ผ่านมุขปาฐะ พัฒนาจากเดิม ไม่ได้หยุดหรือหมดไป แต่การถ่ายทอดสืบทอดผ่านลายลักษณ์ซึ่งไม่จำเป็นต้องพึ่งผู้รู้หนังสือ

- ทางศาสนา (มีการพิมพ์คัมภีร์/คำเทศน์เป็นหนังสือ)
- ทางโลก (มีการพิมพ์หนังสือ)

รูปแบบการถ่ายทอดความรู้ในโลกปัจจุบัน

ความรู้ วิชาการ พัฒนามากขึ้น พร้อมกับเทคโนโลยีก้าวหน้ามาก ทำให้รูปแบบการถ่ายทอดความรู้หลากหลายขึ้น

คนโดยมากมักมองว่า ความรู้ ที่แท้เป็นความจริง ต้องเป็นความรู้ วิชาการ

